

Ohjausryhmä oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) suunnittelua varten

Aika: Tiistai 29.9.2020 klo 9:00 – 10:43

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat: Osallistujaluettelo liitteenä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rolf Nyholm avasi kokouksen. Nyholm totesi, että Keski-Suomi haluaa olla hyvissä ajoin liikkeellä suunnitelman laatimisessa, vaikka tietoa rahoituksen alueellisesta kohdentumisesta tai ohjeita suunnitelman laatimiseksi ei vielä ole.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

3. Esittäytymiset ja järjestäytyminen

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Rolf Nyholm, varapuheenjohtajana Mikko Tirola, esittelijänä Outi Pakarinen ja sihteerinä Helena Anttonen.

4. JTF tausta: sisällöt, rahoitus, kansallisen valmistelun tilanne

Pekka Hokkanen selosti JTF:n sisältöä. JTF sisältyy Euroopan komission vihreän kasvun politiikkaan ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista edistävän oikeudenmukaisen siirtymän mekanismiin. Oikeudenmukaisen siirtymän takaamiseksi perustetaan JTF-rahasto. Sen tarkoituksena on tukea alueita, joihin hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtyminen eniten vaikuttaa. Suomen osuus rahastosta on noin 380 miljoonaa euroa.

Suomessa JTF keskittyisi turpeen energiakäytöstä luopumiseen. Euroopan komissio on ehdottanut, että toimet kohdistuisivat Itä- ja Pohjois-Suomeen. Tuen kohdentamisesta päätetään kuitenkin kansallisesti. Kansallisesta valmistelusta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Eduskunnan valiokuntakäsittelyssä on nostettu kohdealueiksi myös Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Satakunta. Lisäksi on mahdollista, että ohjelmaan sisällytetään myös paljon kasvihuonekaasuja tuottavan teollisuuden uudistaminen.

5. Työn tavoitteet

Outi Pakarinen selosti työn tavoitteita. Tavoitteena on vahvistaa luottamusta Keski-Suomen kykyyn siirtyä oikeudenmukaisesti ja sosiaalisesti tasapainoisesti kohti hiilineutraalia maakuntaa sekä käynnistää uuden rahaston toiminta maakuntatasolla ripeästi ja laajassa yhteistyössä.

Tehtävänä on muodostaa yhteisymmärrys turpeen tuotannon ja käytön merkityksestä (työllisyys ja talous, ilmastovaikutus, vesistövaikutukset, osuus energian tuotannossa) Keski-Suomessa sekä muodostaa yhteisymmärrys JTF-mekanismien mahdollisuuksista.

Tarkoituksena on laatia suunnitelma turvetuotannon ja turpeen käytön vähentämiseksi, vähenemisestä johtuvien sosio-ekonomisten vaikutusten minimoimiseksi sekä selvittää, millä turve korvattaisiin energiantuotannossa. Lisäksi laaditaan ehdotus yhteistyörakenteista rahaston käynnistämisen ja toimeenpanon tueksi maakunnassa.

Pakarinen totesi, että yllä mainittu on tämänhetkinen suunnitelma siihen saakka, kunnes saamme tarkemmat ohjeet ministeriöstä.

6. Alustava tilannekatsaus turpeen energiakäyttöön Keski-Suomessa

Pakarinen selosti turpeen energiakäyttöä Keski-Suomessa. Pakarinen kertoi, että mm. energiatase 2019 on valmistumassa lokakuussa. Tarkemmat tiedot Pakarisen esityksestä liitteessä.

7. Osallistujien odotukset ja ajankohtainen tilannekuva

Käytiin keskustelua muun muassa turpeen käytöstä luopumisesta aiheutuvista työllisyys-, ympäristö- ja vesistövaikutuksista.

Käydyssä keskustelussa esille nousivat muun muassa seuraavat asiat:

- energiakäytön suuntautuminen puuenergiaan; riski hintojen noususta ja puun jalostusarvon menetyksestä
- kaukolämmön kalliimpien polttoaineiden vaikutus kiinteistöihin
- liitännäiselinkeinot huomioitava mm. kausityö
- sosiaaliset vaikutukset
- omistaja päättää turvetuotantoalueiden jatkokäytöstä – näkökulmana oltava myös hyödyntämismahdollisuudet
- energiaturpeen noston vähentyessä riskinä myös kuivike- ja kasvuturpeen väheneminen
- kasvu- ja kuiviketurpeen lisäksi myös muistettava turpeen uudet käyttömahdollisuudet
- biokaasun kytkeminen rahoitukseen; biokaasurekat, kaukolämpöyhtiöt sekä biokaasuverkoston kasvattaminen ja bioasemien lisääminen
- kokonaiskestävyyden hahmottaminen tärkeää
- tunnistettava oman alueen vahvuudet ja mahdollisuudet
- kaikki vaikutukset huomioitava laajasti
- yhteistyötä muiden maakuntien ja eri verkostojen kanssa hyödynnettävä

Käyty keskustelu oli erittäin hyödyllinen, isoa kokonaisuutta avaava ja konkreettiseen toimintaan suuntautuva.

8. Ohjausryhmän toiminta ja työskentelymenetelmät

Ohjausryhmän kokoukset pidetään noin kahden kuukauden välein. Kokoukset varaudutaan pitämään etäkokouksina. Osa kokouksista pyritään pitämään mahdollisuuksien mukaan työpajoina.

Ohjausryhmälle perustetaan Howspace työskentelytila, jossa voidaan muun muassa käydä keskustelua ajankohtaisista teemaan liittyvistä asioista.

Myös sidosryhmätilaisuuksia/työpajoja esim. kunnille pyritään järjestämään.

Kokouksista viestitetään Keski-Suomen liiton sivuilla.

9. Muut asiat

Biokaasuteeman parissa on pidetty työpaja kuukausi sitten ja teeman keskustelu jatkuu edelleen JAMK:n ylläpitämällä Howspace alustalla. Kiinnostuneet voivat tiedustella Merja Rehniltä, merja.rehn@jamk.fi, mahdollisuutta osallistua alustan keskusteluun.

Heta Kopra toivotti kaikki tervetulleeksi tiistaina 6.10. klo 17.00:18:00 Jyväskylän kaupungin kirjastolle Polttovapaa Jyväskylä -kampanjan avaustilaisuuteen. Avausta voi seurata myös etänä.

10. Seuraavat kokoukset

Seuraava Teams-kokous pidetään tiistaina 24.11.klo 9:00.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:43.

LIITEET

Osallistujaluettelo
Ohjausryhmän kokous 1-PowerPoint

Muistion vakuudeksi

Helena Anttonen

Osallistujat 29.9.2020:

	Jäsen		Varajäsen		Taho
pj.	Nyholm Rolf	(X)			Keski-Suomen maakuntahallitus
vpj.	Tiirola Mikko	(X)			Keski-Suomen maakuntahallitus
	Peronius Päivi	(X)	Salo Hannu	(X)	Bioenergia ry
	Åkerlund Sari	(X)	Hiltunen Ari	()	Keski-Suomen kauppakamari
	Siiikki Matti	(X)		()	Keski-Suomen Koneyrittäjät
	Kajuutti Seppo	()	Jyräkoski Sanna-Mari	(X)	Keski-Suomen Yrittäjät
	Peronius Päivi	(X)		()	Metsäteollisuus ry
	Suomäki Eero	()	Laahanen Maija	(X)	MTK Keski-Suomi
	Siiikki Matti	(X)	Puikkonen Hanna	()	SKAL Keski-Suomi
	Lappalainen Minna	(X)	Raiskinmäki Pasi	()	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
	Mönkkönen Mikko	(X)	Pesonen Hanna-Leena	()	Jyväskylän yliopisto
	nimeämättä	()		()	Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus
	Lehto Jani	(X)	Torvinen Katariina	()	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
	Kolström Taneli	(X)		()	Luonnonvarakeskus (Luke)
	nimeämättä	()		()	Suomen ympäristökeskus
	RusanenTimo	(X)			Keski-Suomen kuntajohtajat
	Mars Hannu	()			
	nimeämättä	()		()	Kuntien elinkeinopalvelut / kehittämissyhtiöt
	nimeämättä	()		()	
	Kopra Heta	(X)	Paavola Juhani	(X)	Suomen Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry
	Laitinen Tuomo	(X)		()	Keski-Suomen vesi ja ympäristö ry
	Peronius Päivi	(X)	Rantonen Pasi	()	Vapo
	Kantola Tuomo	(X)	Mikkola Tiina	()	Alva-Yhtiöt Oy
	Vilkkilä Tuomo	(X)		()	Saarijärven Kaukolämpö
	Ruoppila Ahti	(X)		()	SAK
	Hokkanen Pasi	()		()	STTK
	nimeämättä	()		()	Akava
	Melville Pirkko	(X)	Hamarus Päivi	(X)	Keski-Suomen ELY-keskus
	Lehtinen Kari	(X)	Hälikkä Sohvi	()	
	Hokkanen Pekka	(X)	Peräaho Pirjo	(X)	Keski-Suomen liitto
	Säynätmäki Tuula	()	Solmula Jouko	(X)	Keski-Suomen TE-toimisto
	Finne Perttu	(X)	Suikki Anneli	()	Metsähallitus
	Reiman Helena	(X)		()	Suomen metsäkeskus
	Sillanpää Elina	()			Keski-Suomen maakuntahallitus
	Selin Jaakko	(X)			
	Pakarinen Outi	(X)			Keski-Suomen liitto
	Laine Hilikka	(X)			Keski-Suomen liitto
	Bayr Suvi	(X)			Keski-Suomen liitto
	Huotari Enni	(X)			Keski-Suomen liitto
siht.	Anttonen Helena	(X)			Keski-Suomen liitto

X = paikalla